

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ СТРАТЕГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

(назва освітньої компоненти)

для здобувачів вищої освіти 4 курсу денної/заочної форми здобуття освіти (3,10 р.н.)

освітньої програми «Менеджмент»

(назва освітньої програми)

спеціальності «073 Менеджмент»

(шифр, назва спеціальності)

галузі знань «07 Управління та адміністрування»

(шифр, назва галузі знань)

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

(назва рівня вищої освіти)

ВИКЛАДАЧ

**Літвінова Олена
Вячеславна**

vezjf.vep@nuph.edu.ua

1. Назва закладу вищої освіти та підрозділу: Національний фармацевтичний університет, кафедра управління та забезпечення якості у фармації.

2. Адреса кафедри: Україна, м. Харків, 61140, вул. О. Невського, 18, Тел.: (+38057) 771-81-47.

3. Веб-сайт кафедри: <http://quality.nuph.edu.ua>

4. Інформація про викладачів:

Літвінова Олена Вячеславна

Доктор фарм. наук, канд. біол. наук., ст. наук. співр, доцент каф. управління та забезпечення якості у фармації Національного фармацевтичного університету. Досвід наукової діяльності – понад 20 років, досвід науково-педагогічної діяльності – 15 років. Викладає дисципліни: «Стратегічне управління організацією» (магістри); «Інтелектуальний бізнес»; «Методологія та логіка наукових досліджень» (магістри); «Системи якості у фармації». Наукові інтереси: інтелектуальні ресурси, інноваційна діяльність, патентний захист.

5. Консультації відбуваються згідно з розкладом он-лайн, який розміщено на сайті кафедри управління та забезпечення якості у фармації за посиланням <https://quality.nuph.edu.ua/>.

6. Анотація освітньої компоненти: освітня компонента є обов'язковою в програмі підготовки здобувачів спеціальності «Менеджмент» за освітньою програмою «Менеджмент». В ній детально розглядаються методи і прийоми формування підприємства, його місії, мети і довгострокових цілей та вироблення раціональних шляхів їх досягнення в умовах нестабільності середовища та неповноти інформації про його майбутній розвиток.

7. Мета викладання освітньої компоненти: Метою викладання є оволодіння теоретичними знаннями з питань стратегічного менеджменту підприємства, інструментарієм, методикою розроблення стратегій розвитку підприємства та набуття практичних вмінь і навичок щодо використання концепції стратегічного управління в діяльності підприємства.

8. Компетентності відповідно до освітньої програми: проведення лекцій і практичних занять.

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності..

Hard-skills / Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

- СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.
- СК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.
- СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.
- СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.
- СК 8. Здатність планувати діяльність організації та управляти часом.
- СК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.
- СК 15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

9. Програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.
- ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.
- ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.
- ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.
- ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.
- ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.
- ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.
- ПРН 17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.
- ПРН 18. Застосовувати інноваційні підходи до прийняття управлінських рішень, гнучко адаптуватися до змін зовнішнього середовища

10. Статус освітньої компоненти: Обов'язкова.

11. Пререквізити освітньої компоненти: «Прийняття управлінських рішень», «Економіка і фінанси підприємства», «Бізнес-планування» тощо.

12. Обсяг освітньої компоненти: 5 кредитів ЄКТС 150 годин. Денна форма: 64 годин аудиторних занять, з них – 26 годин лекцій, 38 годин – практичних занять. 63,5 години самостійної роботи, 22,5 години – екзамен. Заочна форма: 20 годин аудиторних занять, з них – 10 годин лекцій, 10 годин – практичних занять. 107,5 годин самостійної роботи, 22,5 години – екзамен.

13. Організація навчання:

Формат викладання освітньої компоненти: онлайн-формат.

Зміст освітньої компоненти:

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи розробки управлінських рішень.

Тема 1. Стратегічний менеджмент: концептуальні основи і необхідність використання на сучасному етапі. Концептуальні підходи до стратегічного менеджменту. Еволюція систем планування. Етапи розвитку стратегічного менеджменту. Стратегічний успіх. Стратегічне бачення. Стратегічна піраміда за Томпсоном і Стріклендом.

Тема 2. Формування місії та цілей підприємства. Визначення місії організації. Поняття, види та принципи формулювання цілей організації. Процес визначення цілей. Ієрархія цілей. Вимоги до формулювання цілей. Коригування цілей організації.

Тема 3. Діагностика зовнішнього середовища організації

Характеристика і аналіз середовища господарювання. Особливості зовнішнього середовища. Застосування PEST-аналізу для діагностики зовнішнього середовища. Діагностика мікросередовища. П'ять конкурентних сил за М. Портером. Методика діагностики галузі.

Тема 4. Діагностика внутрішнього стану і комплексний аналіз середовища підприємства в цілому. Поняття організації та її внутрішнього середовища. Етапи діагностики внутрішнього середовища організації. Інструментарій аналізу внутрішнього середовища. SWOT-аналіз.

Тема 5. Диверсифікація діяльності організації. Сутність поняття «диверсифікація». Синергетичний ефект та його види. Зв'язана диверсифікація. Незв'язана диверсифікація.

Змістовий модуль 2. Практичні основи розробки управлінських рішень

Тема 6. Портфельний аналіз діяльності підприємств та вибір стратегічних позицій. Портфельний аналіз у розробці стратегій організації. Матричні методи формування корпоративної стратегії

підприємства.

Тема 7. Сутність та види корпоративних стратегій. Поняття про корпоративну стратегію підприємства. Базові корпоративні стратегії.

Тема 8. Конкурентні стратегії підприємства. Поняття про конкурентні стратегії підприємства і їх види. Стратегія лідерства за витратами. Стратегія широкої диференціації. Стратегія оптимальних витрат. Стратегія ринкової ніші, або сфокусована стратегія. Формування конкурентної стратегії: етапи і складові процесу.

Тема 9. Функціональні стратегії підприємства. Сутність та призначення функціональних стратегій. Види функціональних стратегій та основні елементи організації їх розробки.

Тема 10. Управління реалізацією стратегії.

Роль та значення стадії реалізації в процесі стратегічного управління. Поняття про вибір стратегії підприємства і чинники вибору. Умови реалізації стратегії. Стадії реалізації стратегії. Оцінка й контроль виконання стратегії.

Семестровий залік

Семестровий екзамен

14. Види та форми контролю:

Види та форми контролю:

Контроль знань на кожному занятті: усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач тощо.

Контроль змістового модулю: складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач тощо.

Семестровий залік: складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач тощо.

Умови допуску до контролю змістового модуля: для допуску до контролю змістового модулю 1 необхідна наявність мінімальної кількості балів за темами 1-10.

Умови допуску до семестрового контролю: поточний рейтинг більше 60 балів, відсутність невідпрацьованих пропусків практичних і семінарських занять, виконання всіх вимог, які передбачені робочою програмою освітньої компоненти.

15. Система оцінювання з освітньої компоненти: оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою: поточний контроль – 3,5-6 балів за тему за практичними та семінарськими заняттями, змістовий модуль – 12,5-20 балів.

Результати семестрового контролю у формі семестрового заліку оцінюються за 100-бальною, недиференційованою шкалою («зараховано», «не зараховано») та за шкалою ECTS.

Результати семестрового контролю у формі семестрового екзамену оцінюються за шкалою ECTS, 100-бальною та чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Бали з освітньої компоненти нараховуються за таким співвідношенням:

Види оцінювання	Максимальна кількість балів (% від кількості балів за модуль - для змістових модулів)
Модуль 1	
Змістовий модуль 1: Теоретичні основи розробки управлінських рішень. - оцінювання тем (1-5): робота на заняттях (усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач); - контроль змістового модуля 1 (складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач)	50 (50 %)
Змістовий модуль 2: Практичні основи розробки управлінських рішень. - оцінювання тем (6-10): робота на заняттях (усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач); - контроль змістового модуля 2 (складання тестових завдань,	50 (50 %)

<i>вирішення ситуаційних (розрахункових) задач</i>	
--	--

Самостійна робота здобувачів вищої освіти оцінюється під час поточного контролю та під час контролю змістового модуля.

16. Політики освітньої компоненти:

Політика освітньої компоненти («правила гри») визначається вимогами кафедри до здобувача вищої освіти при вивченні освітньої компоненти щодо академічної доброчесності, щодо відвідування занять, щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості, щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій) тощо. Так, *політика щодо академічної доброчесності* ґрунтується на засадах академічної доброчесності, наведених в ПОЛ «Про заходи щодо запобігання випадків академічного плагіату у НФаУ» (<https://nuph.edu.ua/akademichna-dobrochesnist/>). Списування при оцінюванні успішності здобувача вищої освіти під час контрольних заходів на практичних (семінарських, лабораторних) заняттях, контролю змістових модулів та семестрового екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем.

Політика щодо відвідування занять. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати навчальні заняття (ПОЛ «Про організацію освітнього процесу НФаУ» (<https://nuph.edu.ua/polozhennya-shhodo-organizacii-osvitnogo-procesu-u-nfau/>)) згідно з розкладом (<https://nuph.edu.ua/rozklad-zanyat/>), дотримуватися етичних норм поведінки.

Політика щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості.

Відпрацювання пропущених занять здобувачем вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про відпрацювання студентами пропущених навчальних занять та порядок ліквідації академічної різниці в навчальних планах у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2018/09/pol-a2.2-10-182_polozhennja-pro-vidpracjuvannja-propushhenih-zanjat-ta-porjadok-likvidacii-akademichnoi-riznici-1.pdf) згідно з встановленим на кафедрі графіком відпрацювань пропущених занять. Підвищення рейтингу та ліквідація академічної заборгованості з освітньої компоненти здійснюється здобувачами освіти відповідно до порядку, наведеного в ПОЛ «Про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.2.-32-031_polozhennja-pro-porjadok-ocinjvannja-rezultativ-navchannja-zvo-u-nfau-red.05-2022.pdf). Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених кафедрою для виконання видів письмових робіт з освітньої компоненти. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – до 20% від максимальної кількості балів за даний вид роботи.

Політика щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій). Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження (апеляцію) оцінки з освітньої компоненти, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про оскарження результатів семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2016/12/pol-a2.2-38-050_polozhennja-pro-oskarzhennja-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolju-znan-zdobuvachami-vishhoi-osviti-u-nfau-red.01-2021.pdf).

Політика щодо визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти. Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.3-32-208_polozhennja-pro-porjadok-viznannja-rezultativ-navchannja-otrimanih-shljahom-neformalnoi-ta-informalnoi-osviti-red.02-2022.pdf). Для оцінювання результатів неформального та/або інформального навчання здобувача вищої освіти атестаційна комісія визначає обсяг і методи демонстрації та вимірювання цих результатів навчання з урахуванням їх змісту та можливої специфіки. Методи демонстрації та вимірювання результатів неформального та/або інформального навчання заявника можуть відрізнятися від методів, які застосовуються для здобувачів освіти в

рамках відповідної освітньої програми, водночас вони повинні забезпечувати змістову валідність оцінювання. Атестаційна комісія приймає рішення про визнання результатів неформального та/або інформального навчання здобувача, якщо за підсумками оцінювання підтверджено відповідність цих результатів результатам навчання, передбаченим відповідною освітньою програмою.

17. Інформаційне та навчально-методичне забезпечення освітньої компоненти:

<p>Обов'язкова література</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Посилкіна О. В. Стратегічне управління компанією : навч. посіб. / О. В. Посилкіна, О. В. Літвінова, А. Г. Лісна, К.С. Світлична. - Х. : НФаУ, 2020. – 218 с. 2. Посилкіна, О. В. Управління інноваційною діяльністю : навч. посіб. для здобувачів вищої освіти, які навчаються за ОПП «Ф» / О. В. Посилкіна, О. В. Літвінова, Ю. С. Братішко. - Х. : НФаУ, 2018. – 270 с. 3. Посилкіна О. В. Стратегічне управління компанією. Методичні рекомендації до практичних занять для здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом» / О. В. Посилкіна, С. М. Коваленко, О. В. Літвінова, А. Г. Лісна – Х. : НФаУ, 2021. – 77 с. 4. Посилкіна О. В. Стратегічне управління компанією. Методичні рекомендації з підготовки до аудиторного контролю якості самостійної роботи здобувачів вищої освіти першого рівня, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом» / О. В. Посилкіна, С. М. Коваленко, О. В. Літвінова, А. Г. Лісна. – Х. : НФаУ, 2021. – 28 с. 5. Посилкіна О. В. Стратегічне управління компанією. Методичні рекомендації до самостійної роботи для здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом» / О. В. Посилкіна, С. М. Коваленко, О. В. Літвінова, А. Г. Лісна. – Х. : НФаУ, 2021. – 81 с.
<p>Додаткова література для поглибленого вивчення освітньої компоненти</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Стратегічне управління корпораціями : навч. посіб. / О. М. Скібіцький, В. В. Матвеев, В. І. Щелкунов, С. М. Подреза. – Київ : Центр учбової літератури, 2016. – 584 с 2. Стратегічний менеджмент : навч. посіб. / за заг. ред. М. П. Бутко [та ін.]. – Київ : Центр учбової літератури, 2016. – 376 с. 3. Litvinova O, Klager E, Tzvetkov NT, Kimberger O, Kletecka-Pulker M, Willschke H, et al. Digital Pills with Ingestible Sensors: Patent Landscape Analysis. Pharmaceuticals (Basel). 2022 Aug 19;15(8):1025. 4. Літвінова О.В. Актуальність впровадження механізмів державно-приватного партнерства при реалізації інноваційних проєктів зі створення лікарських засобів, призначених для лікування соціально загрозливих захворювань / О.В. Літвінова, О. В. Посилкіна // Фармацевтичний часопис. – 2019. – № 1. – С. 52-60. 5. Litvinova, E.V. Formation of patent strategy at all stages of biosimilar development and implementation / Litvinova E.V., Posylkina O.V., Maslova N.F. // Research

	Journal of Pharmacy and Technology. – 2018. – V.11. – N 7. – P. 1-6.
Актуальні електронні інформаційні ресурси (журнали, сайти тощо) для поглибленого вивчення освітньої компоненти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кафедра управління та забезпечення якості у фармації НФаУ: http://yep.nuph.edu.ua/uk/ 2. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/ 3. Офіційний сайт Верховної ради України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://rada.gov.ua
Система дистанційного навчання Moodle	https://pharmel.kharkiv.edu/moodle/course/view.php?id=1684

18. Матеріально-технічне й програмне забезпечення освітньої компоненти: наявність персонального комп'ютера/ ноутбука/планшета/смартфона із доступом в Інтернет та встановленим ZOOM пристроєм, Microsoft Office, віртуальне навчальне середовище Moodle, мультимедійний екран.